

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1422/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea. : Kissné Vadas Enikő r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Szekeres László tatabányai lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 58/2011. (III. 16.) számú állásfoglalásának megállapításaira a rendőrök szolgálati fellépésére és azonosításra vonatkozó panaszt e tekintetében

e l u t a s í t o m

a rendőri intézkedés elleni panasznak egyéb vonatkozásban

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1363 Budapest, Pf.16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Szekeres László panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Szekeres László (a továbbiakban: panaszos) – 2010. szeptember 2-án, a Panasztestület ügyfélszolgálatán személyesen előterjesztett – panaszában a rendőrség által 2010. augusztus 25-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta, mely az alábbiak szerint foglalható össze.

A panaszos beadványában előadta, hogy volt élettársának jelenlegi élettársa rendszeresen bántalmazza a közös, 12 éves gyermeküket. A gyermekelhelyezés megváltoztatása iránt számos eljárást kezdeményezett, de a kereseteit elutasították és a verések ellenére az anyánál hagyták a gyermeket.

A panaszos elmondása szerint a kislánya 2010. augusztus 25-én – legutóbbi verést követően – megszökött otthonról és kérte az apját, hogy menjen érte Kőröstarcsára, különben elindul onnan gyalog Mezőberénybe. A panaszos – mivel aggódott a gyermekéért – taxival ment érte, és kb. 9 óra körül találkoztak a falu szélén a buszmegállóban. A panaszos vonattal elvitte a lányát Tatabányára, ahol azonnal a gyámhivatalba mentek. Ott a panaszos elmondta az ügyintézőnek, hogy a kislányt évek óta verik, ezért el akart szökni. Jelezte, hogy az állítására vannak tanúi, illetve javasolta, hogy amíg kimegy értük, addig hallgassa meg az ügyintéző a kislányt. Míg a panaszos kiment a tanúkért, addig az ügyintéző kihívta a rendőrséget, és a tanúkat meg sem hallgatta, csak a gyereket. A megjelenő rendőrök – akik nem közölték a nevüket és azonosítószámukat – a lány jelenlétében megbilincseltek a panaszost, és arra hivatkoztak, hogy nemzetközi körözés van ellene és a lány ellen kiadva. A panaszost két rendőr állította elő, magukkal vitték a kislányt is, de vele szemben nem történt intézkedés. A rendőrök közölték, hogy az elfogatóparancs miatt meg kell bilincselniük a panaszost, aki ennek nem szegült ellen, csupán azt kérte, hogy ne a lány előtt bilincseljék meg.

A rendőrségen a lányát 15 óra 02 perctől este 19.00 óráig tartották bent, míg a panaszost 20.30 órakor engedték el. A kapitányságon hosszabb ideig semmilyen eljárási cselekmény nem történt, csak ültek egymás mellett, és a panaszos nyugtatgatta a lányát, meghallgatására később került sor. A rendőrök közölték, hogy 5 órát követően kaphatnak csak ételmelet.

A rendőr – a panaszos kérése ellenére – a GYIVI-be szállíttatta a kislányát, majd másnap kiadták a gyermeket az anyjának.

Miután a kislányt a rendőrségről elszállították, a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki közel egy órán keresztül, majd a meghallgatást követően rabosították és nyilatkoztatták, hogy él-e panasszal a bilincselés ellen, mely lehetőséggel élt.

A panaszos 2010. november 22-én a beadványa kiegészítéseként a Panasztestület Ügyfélszolgálatán előadta, hogy a gyermekelhelyezés kapcsán indult büntetőeljárások során a nyomozás megszüntetése elleni panaszait az ügyészség elutasította. A gyermek (sértett) és az anya (gyanúsított) közötti érdekellentét miatt a gyámhatóság eseti gondnokot rendelt ki. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség nem intézkedik.

A panaszos rendőri intézkedések elleni panasza az alábbiakban foglalható össze:

- 1.) a panaszos sérelmezte az elfogását és az előállítását;

- 2.) a panaszos a bilincselés alkalmazását és annak módját is kifogásolta, valamint azt a körülményt, hogy a bilincset a lánya előtt helyezték fel a kezeire;
- 3.) a panaszos sérelmezte, hogy az előállítása indokolatlanul hosszú ideig tartott;
- 4.) a rendőrök az intézkedés megkezdése előtt nem közölték nevüket és azonosítószámukat;

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- Az illetékes rendőrkapitányság vezetőjének 2010. október 14-én kelt 11010/7071/2010 ált. számú levele.
- Körözési információs rendszerben rögzített, 2010. augusztus 25-i körözés eseményleírása.
- A megkeresett rendőrkapitányság 2010. augusztus 25-én kelt megkeresésre adott válasza.
- A panaszos 2010. augusztus 25. napján tartott gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv.
- Tatabánya Megyei Jogú Város Jegyzőjének Gyámhivatalának a 20-535/2010 számú, 2010. augusztus 25-én rögzített, a panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyve.
- Az intézkedő rendőrkapitányság r. zászlósának 11010/506562/2010/id. sz. ügyben 2010. augusztus 25-én készült jelentése.
- Az intézkedő r. főtörzsőrmesterek az elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló közös jelentése.
- A jogorvoslati lehetőségekről szóló tájékoztatás.
- A 2010. augusztus 25-én szolgálatirányító parancsnoki feladatokat ellátó r. zászlós jelentése.
- Az előállítást fogantató r. törzsőrmester 2010. október 14-én kelt jelentése.
- A Tatabányai Rendőrkapitányság vezetője 2010. november 23-án kelt 11010/7071-2/2010/ált sz. válaszlevele.
- A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 04020/125/2011 ált sz. 2011. január 11-én kelt válasza.
- A mezőberényi r. őrnagy őrsparancsnok, 04020/125/2011 ált sz. 2011. január 7-én kelt jelentése.

A rendőri jelentések az intézkedés kapcsán az alább releváns információkat tartalmazza:

2010. augusztus 25-én a Tatabányai Rendőrkapitányság rendőrei a szolgálatirányító parancsnoktól azt az utasítást kapták, hogy jelenjenek meg a helyi Gyámhivatal épületében, mert ott egy, a hivatalhoz forduló személy ellenőrzése vált szükségessé, mivel ellene elfogatóparancsot adtak ki. A parancsnok egyidejűleg átadta a kiskorú személy lakóhelye szerinti rendőrség megkeresését is, amelyben a panaszos személy ellenőrzését kérte a megkereső hatóság, mivel ellene elfogató parancsot bocsátottak ki bűncselekmény elkövetése miatt. A két rendőr 15 óra 02 perckor jelent meg a gyámhatóságnál, ahol a gyámhivatali ügyintéző tájékoztatta őket arról, hogy ő tette a bejelentést, mert a panaszos a hatóságánál megjelent kiskorú gyermekével és kérte az elhelyezés azonnali megváltoztatását. A hivatal helyiségében a panaszost igazolásra szólították fel, adatait a körözési nyilvántartásban ellenőrizték és pontosításra kerültek a kiskorú személyi adatai is. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy vele szemben a gyermek lakóhelye szerint illetékes Rendőrőrs

04020/477/2010.bü sz. alatt elfogatóparancsot adott ki. A panaszos a közlést megértette. Az előállítás során a rendőrök kényszerítő eszközt alkalmaztak, az intézkedés tényét közölték a panaszossal, aki az erről szóló tájékoztatást tudomásul vette, de sérelmezte, hogy miért a kislány előtt bilincselik meg, és közölte, hogy emiatt panaszt kíván majd tenni. A r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy ez a jogszerű eljárás. A bilincs alkalmazására csupán a beszállítás ideje alatt, 11 perc időtartamban került sor, a Rendőrkapitányságra érkezést követően rögtön levették a bilincset.

A panaszos az intézkedés során előadta, hogy a gyermeket azért hozta el az édesanyjától, mert ott bántalmazzák, fenyegetik. Korábban már több esetben tett emiatt feljelentést, de a probléma nem oldódott meg. A gyermeket a további bántalmazások megelőzése céljából hozta el. Nem rendelkezik olyan határozattal, amelyben a gyermeket nála helyezték volna el, de pontosan ezt szeretné elérni. A panaszos által bemutatott iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a gyermek az anyjánál van elhelyezve, amely döntéssel a panaszos nem ért egyet.

A gyámhatóság nem állította ki a kívánt határozatot, de tájékoztatták a panaszost a szükséges eljárásról, amit ő tudomásul vett.

A beszállítást követően a tett intézkedést jelentették a parancsnoknak, aki értesítette a megkereső Rendőrőrsöt. Ezt követően tudomásukra jutott, hogy szükséges a panaszos kihallgatása, ezért a bűnügyi szolgálat napi parancsnokát is értesítették. A panaszost az előállítás során a jogairól tájékoztatták, a jogszabályban előírt dokumentumokat átadták.

Tekintettel arra, hogy a panaszost nem tudták azonnal kihallgatni, ezért a személyőrzést tőlük a 19 órakor érkező kollegák vették át. Az intézkedés alá vont panaszost már ők adták át a Bűnügyi Osztály munkatársainak. A kislány GYIVI-be szállítására csak az esti órákban került sor. A panaszos kihallgatását a Bűnügyi Osztály Helyszínelő és Készenléti Alosztály csoportvezetője – az aktuális, folyamatban lévő ügyek figyelembevételével – a lehető legrövidebb időn belül hajtotta végre. A panaszos előállításán és kihallgatásán kívül nyilvántartásba vételét foganasította a megkeresett rendőrkapitányság.

Az előállításról szóló igazolásból kitűnik, hogy a panaszos előállítása 15 óra 02 perctől 20 óra 45 percig tartott, a kihallgatási jegyzőkönyvben pedig a kihallgatás kezdő időpontjaként 19 óra 36 perc került feltüntetésre.

III.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a közigazgatási hatósági eljárás során vizsgált intézkedések vonatkozásában az alábbi tényállást állapítottam meg.

A rendőrök a gyámhivatali ügyintéző bejelentése alapján jelentek meg a helyszínen. A rendőri jelentések alapján megállapítható, hogy a kikerülő rendőrök a panaszos kiskorú gyermekének eltűnéséről a Mezőberényi Rendőrőrs megkeresése folytán, míg a gyermek feltehető tartózkodási helyéről a gyámhatósági ügyintéző bejelentése alapján szereztek tudomást. A gyámhatóság hivatali helyiségében elsődlegesen a bejelentés tartalmának ellenőrzése céljából jelentek meg a rendőrök. Megállapítható, hogy a rendőr intézkedési kötelezettsége az eltűnt kiskorú személy felkutatása érdekében fennállt.

A rendőri intézkedés jogszerűségének vizsgálatakor az alábbi következtetések vonhatók le.

A rendőr feladatát a rendőri intézkedés foganatosítása időpontjában hatályos Rtv. 1. § (1) bekezdése¹, valamint a 2. § (2) bekezdés a) és b) pontja² határozza meg.

A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. § (1) bekezdése³, míg a rendőr intézkedési kötelezettségéről az Rtv. 13. § (1) bekezdése⁴ rendelkezik. A rendőr intézkedési kötelezettségét a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdése⁵ szabályozza.

Az eltűnt személyek felkutatásának és a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló 23/1994. (X. 26.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. §-a⁶ rendelkezik arról, hogy kiskorú személy eltűnésekor milyen azonnalos intézkedések foganatosítása szükséges.

1.) A panaszos elfogásával és előállításával kapcsolatos sérelmeinek vizsgálatakor az alábbiakat állapítottam meg.

A panaszolt rendőri intézkedés napján készült jelentés szerint az intézkedésre – a panaszos elfogására és előállítására – az Rtv. 33. § (1) bekezdésének b) pontja alapján került sor. A hivatkozott törvényi tényállás szerint „*a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki.*”

¹ **Rtv. 1. § (1)** A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés.

² **Rtv. 2. § (1) bek.**, A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

³ **Rtv. 11. § (1) bekezdés** szerint, a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előljárója utasításainak - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

⁴ **Rtv. 13. § (1) bekezdés** alapján, a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

⁵ **Szolgálati Szabályzat 3. § (1) Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.**

⁶ **BM rendelet 2. §** „az eltűnt személy felkutatásáról, valamint a rendkívüli haláleset kivizsgálásáról kérelemre vagy hivatalból a rendőrség gondoskodik. Eltűnt kiskorú megtalálása esetén a tartózkodási helyet megállapító rendőri szerv gondoskodik:

- a) a kiskorú törvényes képviselője, ennek hiányában más, cselekvőképes hozzátartozója, illetve a kiskorú nevelését, felügyeletét vagy gondozását ténylegesen ellátó személy értesítéséről,
- b) a kiskorú meghallgatásáról,
- c) a kiskorúnak az értesített személy részére - az előállítás helyén - történő átadásáról,
- d) indokolt esetben a kiskorúnak a legközelebbi gyermekvédelmi intézménybe szállításáról,
- e) a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, gyermekotthonból vagy más gondozási helyről szökött kiskorú esetén a gyermekotthon, illetve a gondozási hely képviselőjének értesítéséről és a kiskorúnak a gyermekotthon, illetve a gondozási hely részére - az előállítás helyén - történő átadásáról.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szintén ezt az okot jelölte meg az intézkedés alapjául, illetve az intézkedés foganatosításakor a rendőrök is erre hivatkoztak, amikor közölték a panaszossal, hogy elő fogják állítani.

Az ügyeletes tiszt 2010. október 14-én készült jelentésében a fentiek mellett még azt is megemlíti, hogy az elfogatóparancs egy példányát is megkapta a megkereső hatóságtól.

Az előállítást foganatosító rendőr jelentésében megerősíti a fentieket, azonban előadja, hogy az előállítás foganatosítása előtt ellenőrizte a körözési nyilvántartásban az adatokat, és végül a körözési adatok és az elfogatóparancs alapján intézkedett a panaszossal szemben.

A további dokumentumokból azonban az tűnt ki, hogy elfogatóparancs nem állt a Mezőberényi Rendőrkapitányság rendelkezésére, mivel azt a megkereső hatóság nem küldte meg, illetve a mezőberényi őrsparancsnok és a megyei rendőrkapitány az átiratukban maguk is elismerték, hogy az előállításra elfogatóparancs hiányában került sor.

A mezőberényi r. őrnagy őrsparancsnok, 04020/125/2011 ált sz. 2011. január 7-én kelt jelentésében előadta, hogy a feljelentés alapján 2010. augusztus 25-én a 04020/477/2010.bü. számú ügyben nyomozást rendeltek el a panaszos ellen a Btk. 194. §-ba ütköző és aszerint minősülő „Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása” vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A feljelentés alapján a panaszos megalapozottan gyanúsítható volt azzal, hogy 2010. augusztus 25-én 9 óra körüli időben a volt felesége tudta és engedélye nélkül a Mezőberényi Gyámhivatal által hozott végzésben foglaltak ellenére a volt feleség köröstarcsai házából, korábbi házasságukból született közös lányukat elvitte. Tekintettel ezen körülményre 2010. augusztus 25-én a 04020/504988/2010. számú átiratban értesítették az ügyről a panaszos állandó bejelentett lakcíme alapján illetékes Tatabányai Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályvezetőjét, melyben azt kérték, hogy tegyen intézkedést a gyermek felkutatására és előállítására. A fentiekkel párhuzamosan körözését is elrendelték. Az intézkedések során végzett adatgyűjtéskor olyan információ jutott tudomásukra, hogy a gyermek a tatabányai gyámhivatalban tartózkodik édesapjával, a panaszossal. Erről szóban értesítették a Tatabányai Rendőrkapitányságot, akik rövid idő múlva távbeszélőn arról tájékoztatták a Mezőberényi Rendőrőrsöt, hogy gyermek valóban a tatabányai gyámhivatalban tartózkodik édesapjával együtt. Ezért a panaszost 2010. augusztus 25-én 15 óra 2 perckor szándékos bűncselekmény elkövetésén történt tettenérés miatt elfogták, majd a Tatabányai Rendőrkapitányságra előállították. Ennek végrehajtásáról a Tatabányai Rendőrkapitányság távbeszélőn, szóban értesítette Mezőberényi Rendőrőrsöt. Ezt követően 2010. augusztus 25-én a 04020/477/2010.bü. számmal átiratot küldtek a Tatabányai Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály vezetőjének abból a célból, hogy intézkedjen az előállított panaszos gyanúsítottként történő kihallgatására. Az eljárás során a panaszos gyanúsítottként történő kihallgatása a büntetőeljárás szabályai szerint megtörtént. A nyomozás során 2010. augusztus 25-én a gyermek körözését rendelték el, egyben kérték megtalálása esetén az előállítását. Felkutatása eredményre vezetett, ezért körözést még ugyanazon a napon, 2010. augusztus 25-én azonnal visszavonták. ***A nyomozás során a panaszossal szemben nem került sor elfogatóparancs kibocsátására, és körözésének elrendelésére.*** A Mezőberényi Rendőrőrsön lefolytatott nyomozás során keletkezett iratok között nem található olyan irat, amely arra vonatkozna, hogy a panaszossal szemben körözést rendeltek volna el. Előadja továbbá, hogy felvette a kapcsolatot a Tatabányai Rendőrkapitányság közrendvédelmi osztályvezetőjével, aki átnézte a panaszos személyes szabadságának korlátozásáról készült iratokat, mely alapján elmondta, hogy a panaszossal szemben foganatosított személyes szabadságot korlátozó intézkedésről 11010/506562/2010. id. számon jelentés készült. Ebben a jelentésben ugyan előadták, hogy a panaszos elfogására

azért került sor, mert a Mezőberényi Rendőrőrs olyan átiratot küldött meg részükre, amelyben az szerepel, hogy a panaszossal szemben elfogatóparancsot bocsátott ki. Elmondása szerint azonban az iratok között nem található olyan irat, amely arra utalna, hogy a panaszossal szemben elfogatóparancs kibocsátására, illetve körözés elrendelésére került volna sor. Elmondása szerint az intézkedő rendőrök feltehetően tévesen a gyermek 04020/477/2010. számon elrendelt körözési nyilvántartást, bizonylatot vették figyelembe. Ezek alapján tévesen rögzítették a Tatabányai Rendőrkapitányság által készült iratban, hogy a panaszost azért fogták el, mert a Mezőberényi Rendőrőrs nevezett személy körözését rendelte volna el. A r. főhadnagy közölte, hogy amennyiben elrendelték volna a panaszos körözését, akkor a priorálás során kinyomtatott körözési bizonylat a keletkezett jelentéshez mellékletként csatolva lenne.

A Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 04020/125/2011 ált sz. 2011. január 11-én kelt válasziratában előadta, „a Békési Rendőrkapitányság Mezőberényi Rendőrőrs a Tatabányai Rendőrkapitányságtól átiratban kérte a panaszos lakcímének folyamatos ellenőrzését, majd a körözési információs rendszer KTR (Körözési Tájékoztató Rendszer) részében körözést adtak ki. A körözésben a gyermek előállítását kérték eltűnt fiatakorúként, illetve megtalálása esetén a rendőrkapitányság és édesanyjának értesítését. A Tatabányai Rendőrkapitányság munkatársai a gyámhatóságon a gyermeket édesapjával együtt megtalálták, melyet követően a panaszost a rendőrkapitányságra jogszerűen előállították. A panaszos elfogását azonban álláspontja szerint tévesen az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontjába ütköztették, mivel ellene a *Békési Rendőrkapitányság Mezőberényi Rendőrőrs nem bocsátott ki elfogatóparancsot*. Vélelmezhető, hogy az érintett személyi szabadságának korlátozásáról készített jelentésben az intézkedés jogalapjául szolgáló törvényhely hibásan került megjelölésre, ugyanis az elfogásra ténylegesen az „állapot bűncselekménynek” minősülő szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérés miatt került sor.”

Összefoglalva megállapítható, hogy a rendőrök az elfogást és az előállítást a panaszossal szemben nem megfelelő jogalapra hivatkozva foganatosították, – hiszen elfogatóparancs kiállítására a rendőrségi iratok tanúsága szerint nem került sor – ezért a rendőri eljárás e tekintetben jogszerűtlen volt, így a panasznak ezzel kapcsolatos kifogásai megalapozottak, annak helyt adok.

A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint az elfogatóparancs kiadásával és meglétével, valamint a körözési információs rendszerben történő lekérdezéssel kapcsolatos ellentmondások vizsgálata fegyelmi eljárás keretében kerül tisztázásra.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen a számukra közölt és utólagosan kiderült téves információk alapján – a testi épség és a biztonság figyelembe vételével – hozták meg a helyszínen a választott intézkedésükkel döntéseiket, ezért a szakszerűség és jogszerűség szempontjából történő számonkérés nem indokolt.

2.) *A panaszos a bilincselés alkalmazását és annak módját is kifogásolta, valamint azt a körülményt, hogy a bilincset a lánya előtt helyezték fel a kezeire;*

A kényszerítő eszköz alkalmazását az Rtv. 47. §⁷ szabályozza, a bilincshasználat okaként az elfogás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés

⁷ *Rtv. 47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.*

az Rtv. 48. § b) és c) pontját⁸ jelölte meg.

A rendőri intézkedés arányosságának követelményét az Rtv. 15. § (1) bekezdése⁹, a kényszerítő eszközök alkalmazásának közös elveiről szóló rendelkezést az Rtv. 16. § (1) bekezdése¹⁰ foglalja magába.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdése¹¹ indokolja.

A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének jelentése szerint, az elfogás során alkalmazott bilincs – ahogy az a személyes szabadságot korlátozó jelentésből is kiderül – a panaszos szökésének, ellenszegülésének megakadályozására szolgált.

Egyetlen jelentés sem tartalmaz azonban arra vonatkozóan adatot, hogy a panaszos ellenállt volna a rendőri intézkedésnek vagy szökni próbált volna.

Az intézkedő rendőr jelentésében részletesen leírja a bilincselést megelőző eseménysort, amelyből kitűnik, hogy a panaszos nem szegült ellen a rendőri intézkedésnek, a bilincs alkalmazására vonatkozó tájékoztatást is tudomásul vette, csupán a gyermeke előtti használatát sérelmezte. A jelentés egyáltalán arra vonatkozóan nem tartalmaz adatot, hogy a panaszos szökni próbált volna, vagy olyan magatartást tanúsított, ami megalapozta volna a bilincs alkalmazásának szükségességét, különösen úgy, hogy a testi kényszer, mint enyhébb kényszerítőeszköz alkalmazását kihagyva egy súlyosabb kényszerítő eszközt alkalmazzanak a panaszossal szemben. A jelentések tartalma alapján megállapítható, hogy a panaszos végig együttműködően viselkedett, nem szegült ellen, a részére adott tájékoztatásokat tudomásul vette, azokkal nem vitatkozott, ráadásul a panaszos hatósági helyiségben tartózkodott, ahova önként, maga ment be.

Mindezek alapján a bilincs alkalmazását indokolatlannak és jogszerűtlennek találtam, a panaszosnak e tekintetben helyt adok.

A panaszos sérelmezte, hogy a bilincselés a lánya jelenlétében került sor.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester jelentésében előadta, hogy tájékoztatta a panaszost arról, hogy a panaszos erre vonatkozó véleménye ellenére ez a jogszerű eljárás, amit a panaszos tudomásul vett.

⁸ **Rtv. 48. §** A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

b) támadásának megakadályozására,
c) szökésének megakadályozására,

⁹ **Rtv. 15. § (1)** A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

¹⁰ **Rtv. 16. § (1)** A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

¹¹ **Szolgálati Szabályzat 60. § (1)** Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt:

a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A parancsnoki kivizsgálás a kényszerítő eszköz alkalmazását jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találta annak ellenére, hogy az Rtv. 2. § (1) bekezdésének¹² második mondata előírja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőri jelentés szerint a rendőr a bilincs alkalmazását megelőzően annak szükségességéről már előre tájékoztatta a panaszost, melyet tudomásul vett. A bilincs használatára csak a kapitányságra történő beszállítás ideje alatt került sor, az épületben aztán levették a panaszosról.

A panaszos megalázónak érezte a gyermeke jelenlétében történő megbilincselését, különös tekintettel arra, hogy a fentebb kifejtettek szerint magára a bilincselésre is jogszerűtlenül került sor, ezért a panasznak e tekintetben is helyt adok.

3.) *A panaszos sérelmezte, hogy az előállítása indokolatlanul hosszú ideig tartott;*

A panaszos előállítása időtartamának vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. A rendőrségi iratok – az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés, az előállítás időtartamáról szóló igazolás – szerint a panaszos előállítása 2010. augusztus 25-én 15 óra 02 perctől 20 óra 45 percig tartott, a kihallgatási jegyzőkönyvben pedig a kihallgatás kezdő időpontjaként 19 óra 36 perc került feltüntetésre.

A Panasztestület az állásfoglalásában úgy ítélte meg, hogy *„a panaszos előállításának hosszú ideig való fenntartása akkor is aránytalan, ha annak oka egy idő után a nyomozati cselekmények lefolytatása volt.”*

A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének jelentése szerint, a 19 óra 36 perckor történő kihallgatás megkezdéséig az ügy összes körülményét tisztázni kellett, melyhez a Mezőberényi Rendőrőrs által megküldött megkeresés nem volt elégséges.

Megállapítható azonban, hogy a panaszos előállítása a szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig tartó, mintegy hat órás előállítás – különösen úgy, hogy vele szemben közel négy és fél órán keresztül semmilyen eljárási cselekményt nem fogantatosítottak – indokolatlan volt, mely miatt a panaszának helyt adok.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület állásfoglalásában a panaszosnak a rendőri fellépés módja tekintetében sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A Panasztestület az alábbi kifogások tekintetében képviselt álláspontjával a következő indokok alapján nem értek egyet.

¹² **Rtv. 2. § (1)** *A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.*

4.) A panaszos a rendőri intézkedéssel kapcsolatosan sérelmezte, hogy a rendőrök a nevüket nem mondták meg és az azonosítás is elmaradt.

A rendőri intézkedés során az azonosításra vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdése¹³ tartalmazza.

A szolgálati fellépés módját, illetve az intézkedés során a panasztétel jogáról való tájékoztatási kötelezettséget a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) és (6) bekezdése¹⁴ szabályozza.

Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló rendőri jelentésben az alakiságok megtartására vonatkozóan adat nem található, abban csupán az szerepel, hogy a panaszost igazoltatták, nyilatkoztatták, ezt követően közölték vele, hogy további intézkedések megtétele céljából előállítják a Tatabányai Rendőrkapitányságra.

Az előállítást fogatosító r. főörzsőrmester jelentésében szintén nem tér ki az alakiság pontos betartására, csupán az előállítást és a további részletes tájékoztatás megtörténtét rögzíti, illetve azt, hogy közölte a panaszossal, hogy ellene elfogatóparancsot adott ki a Békési Rendőrkapitányság Mezőberényi Rendőrőrsre, és ezért további intézkedés céljából előállítják.

A panaszos sérelme és a rendőri jelentések ez irányú hiányosságai és ellentmondásai miatt megnyugtató módon állást foglalni a szolgálati fellépés köszönésre és azonosításra vonatkozó előírásainak megtartásáról nem lehetséges, ezért a panasz ezen részét elutasítom.

A Panasztestület a panasz tárgyában született állásfoglalásában leírt megállapításaival, valamint azok indokolásával a fentiek alapján minden tekintetben egyetértünk.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁵, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁶ alapul.

¹³ *Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint, „a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.*

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

¹⁴ *Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bek. „A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszakkal megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.*

(6) bek. Ha a rendőr az Rtv. V. fejezetében foglalt intézkedést vagy a VI. fejezetében foglalt kényszerítő eszközt alkalmaz, ezt követően az intézkedés alá vont személyt tájékoztatja az Rtv. szerinti panasztétel lehetőségéről.”

¹⁵ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bek., 2. § (1) bek. (2) bek. a) és b) pontja, 11. § (1) bek., 13. § (1) bek., 15. § (1) bek., 16. § (1) bek., 20. § (1) bek. a) és b) pontja (2) bek., 33. § (1) bek. a) és b) pontja, 47. §, 48. § b) és c) pontja, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései, 33. § (3) bek., 92. § (1) bek.,;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bek., 4. § (1) és (6) bek., 38. § (1) és (2) bek., 60. § (4) bek. b) pontja,
- Bm. rendelet 2. § ;

Budapest, 2011. május „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹⁶ Rtv. 93/A. §-a szerint:

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”